

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

22 martie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte – Nadejda Toma,

Judecători – Ion Guzun, Liliana Catan, Iurie Diaconu și Victor Boico

a judecat în ședință, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către avocatul Covaliov Natalia în numele inculpatului Guzun Grigore, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 iunie 2020, în cauza penală în privința lui

Guzun Grigore XXXXX, XXXXX

Termenul examinării cauzei:

Instanța de fond de la 24.09.2018 până la 25.04.2019;

Instanța de apel de la 11.11.2019 până la 17.06.2020;

Instanța de recurs de la 21.09.2020 până la 22.03.2021.

Colegiul penal lărgit asupra recursului în cauză

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătorei Chișinău, sediul Ciocana din 25 aprilie 2019, a fost încetat procesul penal în privința lui *Guzun Grigore XXXXX*, intentat în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, cu liberarea de răspundere penală și tragerea la răspundere contravențională, fiindu-i stabilită o sancțiune contravențională sub formă de amendă în mărime de 100 (una sută) unități convenționale, echivalentul a 5 000 (cinci mii) lei.

1.1. Cauza penală nominalizată a fost judecată în procedura prevăzută la art. 364¹ Cod de procedură penală.

1.2. Pentru a pronunța sentința adoptată, prima instanță a constatat că Guzun Grigore la data de 20.09.2017, aproximativ la ora 11.00, împreună cu alte persoane necunoscute, aflându-se în apropierea localului „Fortus” de pe str. Ierusalim din mun. Chișinău, fără careva motive întemeiate, din intenții huliganice, încălcând grosolan ordinea publică, l-a agresat pe Brumarel Maxim XXXXX și cu o deosebită obraznicie i-a aplicat multiple lovituri cu pumnii și picioarele pe diverse regiuni ale corpului, cauzându-i echimoze la nivelul feței și gâtului, excorații la nivelul membrului superior stâng, care se califică ca vătămări corporale neînsemnate și suferințe psihice.

2. Nefiind de acord cu sentința adoptată, împotriva acesteia a declarat apel *procurorul*, care a solicitat casarea parțială a acesteia, în latura penală, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care Guzun Grigore să fie recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute la art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, cu stabilirea unei pedepse sub formă de amendă în mărime de 550 unități convenționale, echivalentul a 27 500 lei. La fel, a solicitat să fie dispusă încasarea din contul inculpatului în beneficiul statului suma de 449 lei, cu titlu de cheltuieli judiciare pentru efectuarea expertizei medico-legale.

Pentru a susține apelul declarat, acuzatorul de stat a menționat că pedeapsa stabilită de prima instanță nu corespunde gravității faptei incriminate și circumstanțelor cauzei, în coraborare cu comportamentul lui Guzun Grigore pe parcursul derulării urmăririi penale și judecării cauzei.

Concomitent, apelantul a explicat că necesitatea stabilirii unei pedepse mai aspre rezultă și din comportamentul lui Guzun Grigore, care la etapa inițială a urmăririi penale nu a dorit să colaboreze cu organul de urmărire penală, declarațiile acestuia nefiind veridice, ci cu o tentă de autoapărare și îndreptate spre denaturarea faptelor evidente. Mai mult, cel din urmă a refuzat să divulge identitățile complicilor săi, iar aceste circumstanțe luate cumulativ denotă în mod evident că inculpatul nu a conștientizat caracterul antisocial al faptelor sale, iar în asemenea cazuri este imperativă tragerea la răspundere penală, cu stabilirea unei pedepse echitabile și proporțională gravității faptei comise.

Nu în ultimul rând, apelantul a atras atenția asupra faptului că prima instanță neîntemeiat nu a dispus încasarea cheltuielilor judiciare, or potrivit prevederilor art. 227 alin. (2) pct. 5) Cod de procedură penală este stipulat: *„Cheltuielile judiciare sânt cheltuielile suportate în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală”*.

Totodată art. 229 alin. (2) Cod de procedură penală reglementează expres că: *„Instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, cu excepția sumelor plătite interpreților, traducătorilor, precum și apărătorilor în cazul asigurării inculpatului cu avocat care acordă asistență juridică garantată de stat, atunci când aceasta o cer interesele justiției și condamnatul nu dispune de mijloacele necesare.”*

3. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 iunie 2020, apelul declarat a fost admis, sentința primei instanțe a fost casată total, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

Guzun Grigore a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute la art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, cu stabilirea unei pedepse sub formă de amendă în mărime de 550 unități convenționale, ceea ce constituie suma de 27 500 lei.

S-a dispus încasarea din contul inculpatului Guzun Grigore, în beneficiul statului cheltuielile judiciare în mărime de 449 lei, cu titlu de cheltuieli pentru efectuarea expertizei medico-legale.

4. Pentru a argumenta soluția adoptată, instanța de apel a semnalat faptul că prima instanță neîntemeiat a ajuns la concluzia că procesul penal inițiat în privința lui Guzun Grigore în temeiul art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, urmează a fi încetat cu liberarea de răspundere penală și tragerea la răspundere contravențională, or sancțiunea stabilită nu corespunde gravității faptelor imputate și circumstanțelor cauzei, în coraborare cu comportamentul lui Guzun Grigore în cadrul urmăririi penale și cercetării judecătorești.

Mai mult, concluziile primei instanțe contravin prevederilor art. 75 Cod penal, potrivit cărora la stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

În acest sens, instanța de apel a ținut să menționeze că circumstanțele comiterii infracțiunii și comportamentul inculpatului denotă că cel mai eficient mijloc de corectare a acestuia este aplicarea unei pedepse sub formă de amendă în limitele sancțiunii art. 287 alin. (2) Cod penal, această concluzie derivând și din gravitatea faptei imputate, pericolul social al acesteia și atitudinea lui Guzun Grigore față de faptă și consecințe.

Astfel, reieșind din materialele cazei, instanța de apel a reținut că Guzun Grigore în cadrul urmăririi penale, inițial nu a recunoscut vinovăția în comiterea faptei imputate, ceea ce a condiționat mobilizarea unor resurse suplimentare în vederea administrării probatoriului la faza urmăririi penale pentru a dovedi vinovăția acestuia.

Mai mult, Guzun Grigore a refuzat să divulge datele de identitate ale complicilor cu care a comis infracțiunea și în privința cărora urmărirea penală a fost disjunsă în procedură separată.

Având în vedere constatările expuse supra, instanța de apel a conchis că inculpatul nu a conștientizat pericolul faptei comise, iar o asemenea împrejurare, impune necesitatea stabilirii unei pedepse penale fără aplicarea prevederilor art. 55 Cod penal.

Referitor la încasarea cheltuielilor judiciare solicitate de acuzatorul de stat, instanța de apel a reținut ca fiind incidente cazului dat, prevederile art. 229 Cod de procedură penală potrivit cărora: „Cheltuielile judiciare sânt suportate de condamnat sau

sânt trecute în contul statului. Instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, cu excepția sumelor plătite interpreților, traducătorilor, precum și apărătorilor în cazul asigurării inculpatului cu avocat care acordă asistență juridică garantată de stat, atunci când aceasta o cer interesele justiției și condamnatul nu dispune de mijloacele necesare.”

Raportând prevederile legale evidențiate mai sus la materialele cauzei, instanța de apel a considerat oportun ca plata cheltuielilor judiciare pentru efectuarea expertizei medico-legale să fie pusă în sarcina inculpatului, atât timp cât Guzun Grigore a recunoscut că a comis o infracțiune.

5. Temeinicia și legalitatea deciziei instanței de apel este contestată cu recurs ordinar de către avocatul Covaliov Natalia în numele inculpatului Guzun Grigore, care fără a invoca vreun temei pentru recurs din cele 16 prevăzute la art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei, cu menținerea sentinței.

Recurenta a invocat că instanța de apel a dat o apreciere tendențioasă circumstanțelor cauzei, și a însușit fără echivoc poziția acuzării, din moment ce la caz sânt prezente următoarele circumstanțe atenuante, care permit aplicarea prevederilor art. 55 Cod penal în privința inculpatului:

- a) repararea benevolă a prejudiciului material cauzat;
- b) autodenunțarea;
- c) ilegalitatea acțiunilor victimei, dacă ele au provocat infracțiunea.

La fel, se afirmă că la aplicarea liberării de răspundere penală cu tragerea la răspundere contravențională prin prisma art. 55 Cod penal, este necesar să fie întrunite cumulativ următorii indici: a) comiterea unei infracțiuni ușoare sau mai puțin grave; b) comiterea infracțiunii pentru prima oară; c) recunoașterea vinei; d) repararea prejudiciului cauzat prin infracțiune; e) constatarea faptului că persoana poate fi corectată fără a fi supusă răspunderii penale.

În contextul dat, recurenta susține că inculpatul a recunoscut pe deplin vinovăția, în sensul dat fiind înaintată o cerere de judecare a cauzei pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, care a fost admisă de către prima instanță.

Mai mult de atât, partea vătămată nu are careva pretenții materiale și morale față de inculpat, iar cel din urmă a manifestat un comportament decent pe tot parcursul judecării cauzei, prezentându-se la toate ședințele de judecată.

Astfel, titularul recursului consideră că: comiterea pentru prima dată a unei infracțiuni mai puțin grave, recunoașterea vinovăției, personalitatea inculpatului care anterior nu a fost tras la răspundere penală, caracteristica satisfăcătoare la locul de trai, precum și că ultimul nu este la evidența medicului narcolog, iar partea vătămată nu are careva pretenții față de acesta, fiind de acord cu sentința pronunțată

pe caz – sânt suficiente pentru ca instanța de judecată să ajungă la convingerea că o pedeapsă penală este o măsură mult prea aspră pentru Guzun Grigore.

6. Judecând recursul ordinar, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia că acesta urmează a fi admis, cu casarea totală a deciziei instanței de apel și menținerea sentinței în privința lui Guzun Grigore, pentru considerentele de drept și de fapt expuse în contextul ce urmează.

Potrivit art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. a) Cod de procedură penală, judecând recursul instanța este în drept să-l admită, cu casarea totală a hotărârii atacate și menținerea sentinței, când apelul a fost greșit admis. Tot aici, urmează a fi reiterate și stipulările din art. 434 Cod de procedură penală, unde este indicat că, judecând recursul declarat împotriva deciziei instanței de apel, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialelor din dosar și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs de titularul acestuia.

Prin urmare, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze total, atunci când se constată comiterea unei erori de drept, care a dus la adoptarea unei hotărâri neîntemeiate de către instanța de apel.

Or, rațiunea exercitării căii de atac, în particular avându-se în vedere recursul ordinar, rezidă în înlăturarea erorilor admise de instanțele ierarhic inferioare la etapele precedente de judecare a cauzei, iar controlul judecătoresc pe care acesta îl declanșează, are un rol preventiv și unul reparator.

Din textul recursului ordinar de pe rol, Colegiul penal lărgit constată că recurenta nu este de acord cu soluția instanței de apel privind tragerea la răspundere penală a inculpatului, atunci când sânt întrunite toate condițiile pentru a înceta procesul penal, cu tragerea la răspundere contravențională a celui din urmă.

Verificând alegațiile recurteii, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit conchide că, la caz, instanța de apel a adoptat o soluție pripită privind condamnarea inculpatului Guzun Grigore în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, cu stabilirea unei pedepse penale pentru fapta comisă.

Pentru a statua acestea, instanța de recurs a rezultat din următoarele raționamente.

Potrivit prevederilor art. 55 Cod penal, persoana care a săvârșit pentru prima oară o infracțiune ușoară sau mai puțin gravă poate fi liberată de răspundere penală și trasă la răspundere contravențională în cazurile în care și-a recunoscut vina, a reparat prejudiciul cauzat prin infracțiune și s-a constatat că corectarea ei este posibilă fără a fi supusă răspunderii penale.

Din materialele cauzei, se reține că inculpatul Guzun Grigore a comis o

infracțiune mai puțin gravă, potrivit prescripțiilor art. 16 alin. (3) Cod penal; a recunoscut integral vina, solicitând judecarea cauzei pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală și a achitat prejudiciul material cauzat părții vătămate.

În prezența acestor circumstanțe ale cauzei se atestă întrunirea cumulativă a condițiilor stipulate de legiuitor la art. 55 Cod penal, iar prima instanță just a decis să aplice prevederile vizate la speța dată.

Or, înlocuirea răspunderii penale se dispune, în condițiile legii, pentru infracțiunea săvârșită cu o altă formă de răspundere, care atrage o sancțiune cu caracter contravențional, reflectându-se preocuparea legiuitorului de a institui și alte măsuri legale decât cele penale pentru corectarea celor care au săvârșit infracțiuni de un grad prejudiciabil redus.

Subsidiar, Colegiul penal notează că individualizarea pedepsei constituie un mecanism, prin intermediul căruia se desfășoară în mod concret operațiunea de adaptare la nivel legal a mărimii și categoriei sancțiunii, formate în baza intimei convingeri a instanței de judecată, la fiecare caz în parte, avându-se în vedere persoana inculpatului, pericolozitatea și aptitudinea lui de a se îndrepta sub influența sancțiunii stabilite, în așa fel încât aceasta să poată îndeplini cu maximă eficiență scopul de prevenire și corijare a persoanei.

Făcând referire la cele consemnate mai sus, instanța de recurs este solidară și cu sancțiunea stabilită lui Guzun Grigore din rândul celor propuse la alin. (2) art. 55 Cod penal, or la individualizarea acesteia, prima instanță întemeiat a reținut că inculpatul nu se află la evidența medicului psihiatru și narcolog, anterior nu a fost judecat și se caracterizează pozitiv la locul de trai.

Astfel, în opinia Colegiului penal lărgit, sancțiunea contravențională sub formă de amendă în mărime de 100 unități convenționale stabilită lui Guzun Grigore este legal individualizată, proporțională faptei comise și în limitele stabilite de art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală.

Totodată, opozabil concluziilor expuse supra, Colegiul penal lărgit constată că instanța de apel greșit a admis apelul acuzatorului de stat, stabilind inculpatului o pedeapsă mai aspră, în raport cu fapta comisă, personalitatea acestuia și circumstanțele cauzei, iar argumentele invocate de avocatul Covaliov Natalia în recursul ordinar sânt apreciate ca fiind întemeiate, împrejurare ce impune soluția de admitere a recursului vizat, cu casarea totală a deciziei contestate și menținerea sentinței primei instanțe.

7. În conformitate cu prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. a) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE:

Admite recursul ordinar declarat de avocatul Covaliov Natalia în numele inculpatului Guzun Grigore, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 iunie 2020, în cauza penală privindu-l pe *Guzun Grigore XXXXX*, cu menținerea sentinței Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 25 aprilie 2019, prin care a fost încetat procesul penal în privința lui Guzun Grigore intentat în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, cu liberarea de răspundere penală și tragerea la răspundere contravențională, fiindu-i stabilită o sancțiune contravențională sub formă de amendă în mărime de 100 (una sută) unități convenționale, echivalentul a 5 000 (cinci mii) lei.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțată integral la *22 aprilie 2021*.

Președinte

Nadejda Toma

Judecători

Ion Guzun

Liliana Catan

Iurie Diaconu

Victor Boico